

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง  
อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

The Participation in Health Development the Elderly Community According to the  
Philosophy of Sufficiency Economy, Na Yung District, Udon Thani Province

เชิดชัย เชื้อบัณฑิต<sup>1</sup>

Cherdchai Chuabundit<sup>1</sup>

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2563

Email : papasky99@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 367 คน และกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น

ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 3. ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ควรวางแผนการประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน มีการ

<sup>1</sup> สำนักงานสาธารณสุขอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

<sup>1</sup> Na Yung District Health Office, Udon Thani Province, Thailand.

\*ได้รับบทความ: 3 พฤษภาคม 2563; แก้ไขบทความ: 14 มิถุนายน 2563; ตอรับการตีพิมพ์: 19 มิถุนายน 2563

Received: May 3, 2020; Revised: June 14, 2020; Accepted: June 19, 2020

กำหนดการประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ให้คำปรึกษา หรือให้ความใกล้ชิดให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุให้ชุมชนแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนา สุขภาพผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและไปปฏิบัติร่วมกับประชาชน ผู้นำชุมชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านเกี่ยวกับการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านให้กับผู้สูงอายุ ออกติดตามประเมินนโยบายนำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชน ส่งเสริมชุมชน และภาคีเครือข่ายร่วมประเมิน ตรวจสอบปัญหาอุปสรรคแก้ไขปัญหาในการพัฒนาสุขภาพ ผู้สูงอายุของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

**คำสำคัญ :** 1. การมีส่วนร่วม 2. การพัฒนาสุขภาพ 3. ผู้สูงอายุ 4. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

#### ABSTRACT

The objectives of the research article were 1) to study the participation in the development of the health of the elderly in accordance with the sufficiency economy philosophy, 2) to study the factors that influence the participation in the health development of the elderly The elderly in accordance with the sufficiency economy philosophy, 3)Guidelines for participation in community health development in accordance with the sufficiency economy philosophy, Na Yung District, Udon Thani Province The sample group used in the research was voters in Na Yung district. Udon Thani province, consisting of 367 people, the interview 10 people. The instruments used in the research were questionnaires and interviews. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, multiple regression analysis using hierarchical variable selection method.

The research found that: 1. The level of participation in community health development based on the sufficiency economy philosophy, Na Yung District, Udon Thani Province Overall, at a moderate level. 2. Level of the factors that influence the participation in the health development of the elderly in accordance with the sufficiency economy philosophy, Na Yung District, Udon Thani Province Overall, at a moderate level. 3. Recommendations for participation in the health development of the community elderly according to the Sufficiency Economy Philosophy laying out a plan for coordination regarding the health promotion of the elderly in accordance

with the principles of the sufficiency economy clearly, with the determination of the coordination on the health promotion of the elderly in accordance with the sufficiency economy philosophy coordination about community health promotion for the elderly in the preparation of various strategic plans Providing consultation or providing intimacy to help the elderly in the community Participatory form with government agencies, to improve the health of the elderly in accordance with the sufficiency economy and go to practice with the people The community leaders have participated in promoting folk wisdom regarding the promotion of folk wisdom to the elderly. Follow up, evaluate, policy to improve and improve the health of the elderly in the community. Promoting communities and network partners to assess Examine problems, obstacles, and solve problems in elderly health development of communities in accordance with the sufficiency economy philosophy.

**Keywords :** 1. Participation 2. Health Development 3. Elderly 4. Sufficiency Economy Philosophy

### 1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ต้องการพัฒนา จึงทำให้โครงสร้างของประเทศยังคงต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงและจำเป็นต้องปรับตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านเกษตรกรรม ด้านอุตสาหกรรม ด้านคมนาคมขนส่ง ด้านพลังงาน ด้านการศึกษา ด้านอสังหาริมทรัพย์ ด้านกรมอนามัย ด้านเทคโนโลยี ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านศาสนา เป็นต้น ทำให้ในระยะยาวระบบเศรษฐกิจจึงมีบทบาทอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัย เงินทุนเป็นจำนวนมาก ซึ่งแหล่งเงินทุนที่สำคัญของประเทศมีอยู่ 2 แหล่งด้วยกัน คือ แหล่งเงินทุนภายในประเทศ และแหล่งเงินทุนจากต่างประเทศ การพึ่งพาเงินทุนจากต่างประเทศจะได้มาจากการออมจากต่างประเทศ ซึ่งถูกนำเข้ามาในรูปแบบของการกู้ยืม ซึ่งจะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศขาดเสถียรภาพได้ ดังนั้น การพึ่งพาแหล่งเงินทุนภายในประเทศนั้นจะสามารถทำให้ภาครัฐมีเงินลงทุนในการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืนแม้ระบบเศรษฐกิจจะถดถอยก็ตาม แหล่งเงินทุนภายในประเทศนั้นจะสามารถทำให้ภาครัฐมีเงินลงทุนในการพัฒนาประเทศได้มาจากการออมของคนในประเทศ ได้แก่ การออมของครัวเรือน การออมของธุรกิจ การออมของรัฐบาล และการออมของรัฐวิสาหกิจ การออมของภาคครัวเรือนมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาวเป็นอย่างมาก(กมลมาลย์ วิรัตน์เศรษฐสิน และธาดา วิมลวัตรเวที, 2553 : 91-113)

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครัวเรือน ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปใน ทิศทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง จึงบ่งบอกถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี พอสมควร อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน จึงจำเป็นจะต้องอาศัยความรู้ ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ หรือศาสตร์ต่างๆ มาใช้เป็นห้วง แนวทางการวางแผนและดำเนินการอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน แต่ในขณะเดียวกันก็จะต้อง เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของประชากรในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจใน ทุกระดับ ให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมใน การดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้เกิดความสมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี (สมพร เทพสิทธา, 2549 : 145)

ทศวรรษนี้การใช้ชีวิตของผู้คนในสังคม โครงสร้างของสถาบันครอบครัว การศึกษา การทำงาน การพักผ่อน ตลอดจนการดูแลสุขภาพและทั้งหลายทั้งปวงจะค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไป ยิ่งกว่านั้นการเป็นสังคมผู้สูงอายุจะมีผลกระทบทั้งนโยบายของภาคธุรกิจเอกชนและภาคส่วนอื่นๆ ของสังคม ผู้สูงอายุเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณูปการอย่างยิ่งต่อประเทศชาติ โดยเฉพาะในแง่ของการ ทำงานเพื่อสังคมหรือเพื่อประเทศชาติมาอย่างยาวนาน และได้มีส่วนร่วมพัฒนาความก้าวหน้าให้แก่ ประเทศ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ รวมทั้งภูมิปัญญาเท่านั้น แต่ว่าบทบาทใน ฐานะของคนที่สามารถถ่ายทอดภูมิปัญญาที่ได้สั่งสมมา รวมไปถึงศักยภาพ แม้จะอยู่ในวัยที่สูงอายุ แล้วเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากต่อกระบวนการพัฒนาของประเทศ จึงเป็นความจำเป็นที่รัฐบาลและ ประชาชนจะต้องช่วยกันดูแลเอาใจใส่ในเรื่องของผู้สูงอายุมากยิ่งขึ้นผู้สูงอายุในฐานะที่เป็นกลุ่มคนที่ ยังไม่มีความมั่นคงในการดำรงชีพเพียงพอและยังประสบปัญหาทั้งปัญหาเรื่องสุขภาพ ปัญหาทาง เศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการขาดรายได้ ปัญหาที่อยู่อาศัย เป็นต้น การที่ผู้สูงอายุประสบปัญหาต่างๆ มากมายจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสงเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของผู้สูงอายุมารวมถึง การพัฒนาผู้สูงอายุให้สามารถมีศักยภาพสูงขึ้นอย่างถูกขั้นตอนในบริการสวัสดิการสงเคราะห์จาก หน่วยงานภาครัฐและองค์กรต่างๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2542 : 245)

ปัจจุบันอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี แบ่งเขตการปกครองย่อยออกเป็น 4 ตำบล 42 หมู่บ้าน การปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอนาเยียประกอบด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลโนนทอง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโนนทองทั้งตำบลเทศบาลตำบลนาเยีย ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลนาเยียทั้งตำบลองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านก้อง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบ้านก้องทั้งตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลนาแค ครอบคลุมพื้นที่ตำบลนาแคทั้งตำบลจำนวนประชากรใน อำเภอนาเยีย

จำนวนประชากร 26,348 คน จำนวนผู้สูงอายุ 1,895 คน อาชีพหลัก ทำนาทำไร่มันสำปะหลังทำสวนอ้อย และทำไร่ข้าวโพด อาชีพเสริม ทำกล้วยตากทอดผ้าและทำข้าวเม่า ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แต่สภาพปัญหาในปัจจุบันนี้ในเขตอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี ยังต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างเข้ามาช่วยในกลุ่มแรงงานผู้สูงอายุ เพื่อเป็นกำลังหลักในการจัดทำกลุ่มการเกษตรที่ใช้แรงงานผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ชุมชนต้องมีบทบาทอย่างมากในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้สูงอายุร่วมกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเขตอำเภอนาเยียให้มีสุขภาพที่แข็งแรงอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี วิธีชีวิตกับการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ โดยนำมาเชื่อมโยงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานีตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้วิจัยทำงานอยู่และมีความคุ้นเคยกับชุมชน ในการวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานีมีการดำเนินวิถีชีวิตอย่างไร มีการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือไม่ ใช้วิธีการสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ไปแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์ชุมชนผู้ให้ข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทุกครั้ง

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี

## 3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี

3.2 ได้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี

3.3 ได้แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี

3.4 ผลการวิจัยในครั้งนี้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี สามารถนำไปเป็นในเขตพื้นที่อำเภอหรือจังหวัดอื่นๆต่อไป

#### 4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงผสมผสาน โดยใช้วิจัยเชิงปริมาณและวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี จำนวน 367 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงโดยพิจารณาจากความสามารถในการให้ความรู้และประสบการณ์ ได้แก่ องค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในเขตอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามผู้วิจัยทำหนังสืออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยประสานงานเพื่อขออนุญาตกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ แล้วเดินทางไปตามวันเวลาที่นัดหมาย ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยแนะนำตนเอง สร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับผู้ถูกสัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์การของการสัมภาษณ์ แล้วดำเนินการสัมภาษณ์แบบสนทนา กลุ่มพูดคุยอย่างเป็นกันเองตามแนวทางการสัมภาษณ์ที่วางไว้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธีการคัดเลือกตัวแปรแบบเป็นลำดับขั้น ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้การสรุปความ การตีความ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี

#### 5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านสร้างเสริมสื่อการดูแลสุขภาพ ( $\bar{X} = 3.09$ ) ด้านการประสานงานร่วมกัน ( $\bar{X} = 3.07$ ) และด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน ( $\bar{X} = 2.98$ ) ตามลำดับ

5.2 ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 3.09$ ) เรียงลำดับด้านมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ( $\bar{X} = 3.71$ ) ด้านความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่าย ( $\bar{X} = 3.31$ ) ด้านบทบาทโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ( $\bar{X} = 3.04$ ) ด้านบทบาทท้องถิ่น ( $\bar{X} = 2.77$ ) และด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ( $\bar{X} = 2.64$ ) ตามลำดับ

ค่าน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานีโดยรวมทุกด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าด้านความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่าย ( $X_3$ ) ด้านบทบาทโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ( $X_4$ ) ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ( $X_5$ ) ด้านบทบาทท้องถิ่น ( $X_2$ ) ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ( $X_1$ ) มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในคะแนนดิบ (b) เท่ากับ .258, .239, .191, .187, .052 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ( $\beta$ ) 45.498, 29.174, 12.225, 13.082, 12.047 โดยเขียนเป็นค่าสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .236 + .258X_3 + .239X_4 + .191X_5 + .187X_2 + .052X_1$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{Y'} = 45.498Z_{X_3} + 29.174Z_{X_4} + 12.225Z_{X_5} + 13.082Z_{X_2} + 12.047Z_{X_1}$$

5.3 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี พบว่า ควรวางแผนทางการประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนมีการกำหนดการประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ให้คำปรึกษาหรือให้ความใกล้ชิดให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุให้ชุมชนแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง และไปปฏิบัติร่วมกับประชาชน ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านเกี่ยวกับการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านให้กับผู้สูงอายุ ออกติดตามประเมินนโยบายนำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนส่งเสริมชุมชนและภาคีเครือข่ายร่วมประเมิน ตรวจสอบปัญหาอุปสรรคแก้ไขปัญหาในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

## 6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านสร้างเสริมสื่อการดูแลสุขภาพสุขภาพ ด้านการประสานงานร่วมกัน และด้านการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้าน ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติมาพร โลกาวิทย์ (2556 : 194) ได้ศึกษาภาวะสุขภาพและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดปทุมธานี พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาวะสุขภาพ เมื่อพิจารณาภาวะสุขภาพด้านร่างกาย : ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันอยู่ในระดับดี และพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุอยู่ในระดับดี โดยพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพดีที่สุด ส่วนด้านออกกำลังกายส่วนมากอยู่ในระดับไม่ดี ภาวะสุขภาพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ รายได้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ ส่วนเพศไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ

6.2 ระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับด้านมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้านความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่ายด้านบทบาทโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ด้านบทบาทท้องถิ่น และด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ตามลำดับ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต (2558 : 117-118) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพองค์รวมของพระสงฆ์ในจังหวัดขอนแก่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่าย พบว่า รูปแบบการดูแลสุขภาพองค์รวมของพระสงฆ์ในจังหวัดขอนแก่นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของเครือข่าย มีการบูรณาการแนวคิดการดูแลสุขภาพองค์รวมตามหลักการพระพุทธศาสนา เข้ากับหลักการดูแลสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งนำสถานการณ์สภาพปัญหาความต้องการด้านสุขภาพของพระสงฆ์ก่อนการพัฒนา ผ่านกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพองค์รวมของพระสงฆ์ในจังหวัดขอนแก่น มีการส่งเสริม การป้องกัน การรักษา และการฟื้นฟูสภาพ โดยทั้งหมดอยู่ในหลักการของการดูแลสุขภาพองค์รวม

6.3 แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาโยง จังหวัดอุดรธานี ควรแนวทางการประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจนมีการกำหนดการประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประสานงานเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ให้คำปรึกษาหรือให้ความใกล้ชิด ให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุให้ชุมชนแบบมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐเพื่อพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง และไปปฏิบัติร่วมกับประชาชน ผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ



ส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านเกี่ยวกับการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านให้กับผู้สูงอายุ ออกติดตามประเมินนโยบายนำมาปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชน ส่งเสริมชุมชนและภาคภาควิชาการเครือข่ายร่วมประเมิน ตรวจสอบปัญหาอุปสรรคแก้ไขปัญหาในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุของชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี มิตกิตติ (2559 : 26) ได้ศึกษาการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน: บทบาทที่ท้าทายของพยาบาลในบทบาทที่ท้าทายของพยาบาลชุมชนให้นำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ทางเลือกไปสู่การสร้างนโยบายของชุมชนบนฐานข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับสุขภาพชุมชนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยผ่านเวทีประชาคมให้ตัดสินใจร่วมกันนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมมีปฏิทินการทำงานและติดตามประเมินผลร่วมกับภาคีเครือข่ายสุขภาพชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาควิชาการในพื้นที่มาร่วมกันลงความคิดเห็น สร้างข้อตกลงกำหนดมาตรการให้คนในชุมชนทราบและยอมรับนำไปสู่การร่วมกันในการปฏิบัติ

## 7. ข้อเสนอแนะ

### 7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ควรมีการประสานงานในการพัฒนาสุขภาพและการรักษาพยาบาล โดยมีการวางแผนการดูแลผู้สูงอายุชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การกำหนดเป้าหมายการดูแลผู้สูงอายุชุมชนที่ชัดเจน การประสานการวางแผนระหว่างองค์การภาคีเครือข่ายต่างๆ อย่างมั่นคงตามนโยบายรัฐ

7.1.2 ควรมีการส่งเสริมภูมิปัญญาชาวบ้านโดยการออกเป็นข้อกำหนด ให้หน่วยงานต่างๆ จัดทำเทศบัญญัติผ่านสภา จัดทำแผนการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดหารายได้ เพื่อเพิ่มรายได้ให้ผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

7.1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนและสร้างเสริมสื่อการดูแลรักษาสุขภาพให้มีบริการด้านการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชน รวมทั้งการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาในทุกๆ มิติอย่างมีประสิทธิภาพ

### 7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับปฏิบัติ

7.2.1 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนควรมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้สูงอายุเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง มีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ในการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนในการร่วมกันแก้ไขปัญหาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

7.2.2 ด้านบทบาทท้องถิ่น ควรที่ที่มีการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ มีลักษณะเป็นการจัดบริการส่งเสริมสุขภาพโดยผ่านบุคลากรสาธารณสุข ในการดูแลสุขภาพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีความรู้ความเข้าใจครบองค์ประกอบ

7.2.3 ด้านความช่วยเหลือจากภาคีเครือข่ายในการทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาสุขภาพ ผู้สูงอายุชุมชนต้องรวมพลังสร้างจิตอาสาเพื่อให้ผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ได้รับการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.4 ด้านโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลควรมีส่วนร่วมในการประสานงานติดต่อกับ ภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพ

7.2.5 ด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ภาครัฐควรมีการส่งเสริมพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุ ชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนพัฒนาที่บ่บาทของภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับ ผู้สูงอายุชุมชนในการเข้าถึงการบริการในการพัฒนาผู้สูงอายุตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

### 7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรศึกษาในเชิงลึกโดยการสัมภาษณ์ถึงรูปแบบวิธีการ และนำแบบแผนที่มี โครงสร้างดำเนินการที่ชัดเจนประกอบกับผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการ บริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

7.3.2 ควรศึกษาการขับเคลื่อนที่มีส่วนร่วมขององค์กรต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางผู้สูงอายุ ชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เป็นประโยชน์ ผู้สูงอายุในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี

7.3.3 ควรศึกษาการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของภาครัฐการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชุมชนในเขตอำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานีทั้งด้านการประสานงานร่วมกัน ทั้งองค์กรภาครัฐภาคี เครือข่ายต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพแบบแผนโครงสร้าง และสามารถเข้าถึงการรับบริการของผู้สูงอายุชุมชนให้ มากในครั้งต่อไป

## 8. เอกสารอ้างอิง

กมลมาลย์ วรรณเศรษฐสิน และธาดา วัฒนวิธ. (2553). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านการบริหาร จัดการองค์กรกีฬาในประเทศไทย : การประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ชาติพันธุ์วรรณาภิธาน.

วารสาร มทร อีสาน ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 4(2).91-113.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2542). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น(แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาแผนพัฒนาสามปีและแผนดำเนินงาน). กรุงเทพมหานคร : กรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น.

กิตติมาพร โลกาวิทย์. (2556). ภาวะสุขภาพและพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในชุมชน จังหวัดปทุมธานี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี. 5(1). 194-211.

พระครูสุวิธานพัฒนบัณฑิต. (2558). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพองค์รวมของพระสงฆ์ใน  
จังหวัดขอนแก่น โดยเน้นการมีส่วนร่วมของเครือข่าย. **วารสารสำนักงานป้องกัน  
ควบคุมโรคที่ 6 จังหวัดขอนแก่น**. 22(2). 117-129.

รัชณี มิตกิตติ. (2559). การขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน :  
บทบาทที่ทำนายของพยาบาลชุมชน. **วารสารสภาการพยาบาล**. 31(3). 26-36.

สมพร เทพสิทธิ์. (2549). **เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมสาร.

## 9. คำขอบคุณ

งานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี” สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาจากหลายท่านที่ได้ อนุเคราะห์ให้ความช่วยเหลือและให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางที่ถูกต้องอย่างยิ่ง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการลงพื้นที่วิจัยในเขตอำเภอนาเยีย จังหวัดอุตรธานี ได้กรุณาให้ข้อมูล คำปรึกษา แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ของปัญหาเพื่อให้เกิดความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและการเสียสละเวลาของท่านเป็นอย่างยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้คำปรึกษา ความรู้และประสบการณ์ศึกษางานวิจัยในครั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้กรุณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาและความเที่ยงตรงของเครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณ เพื่อนๆ ร่วมสถาบันและเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนทุกท่านที่เกี่ยวข้องซึ่งมิได้กล่าวนาม ณ ที่นี้ ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย